

SOTSIAALMINISTEERIUM

Arengud Heaolu arengukavast lähtudes

Rait Kuuse

Eesti 2035

Eesti 2035

RIIGIKANTSELEI

RAHANDUSMINISTEERIUM

EESTI 2035 TÖÖMATERJAL

NOVEMBER 2019

TERVIS JA SOTSIAALKAITSE

OLULISE MÕJUGA GLOBAALSED TRENDID

Maailma rahvastik kasvab ja vananeb

Tehnoloogia muutub järjest kiiremini

Loodusvarasid napib järjest enam

Kliimamuutused jätkuvad ning keskkonnaseisund halveneb

OLUKORD EESTIS

Inimeste käitumine on tervist kahjustav

Inimeste tervise seisund on sotsiaal-majanduslike rühmade ja regionide lõikes märkimisväärselt erinev

Ravi kättesaadavus on piiratud ja teenuste pakkumine on killustunud

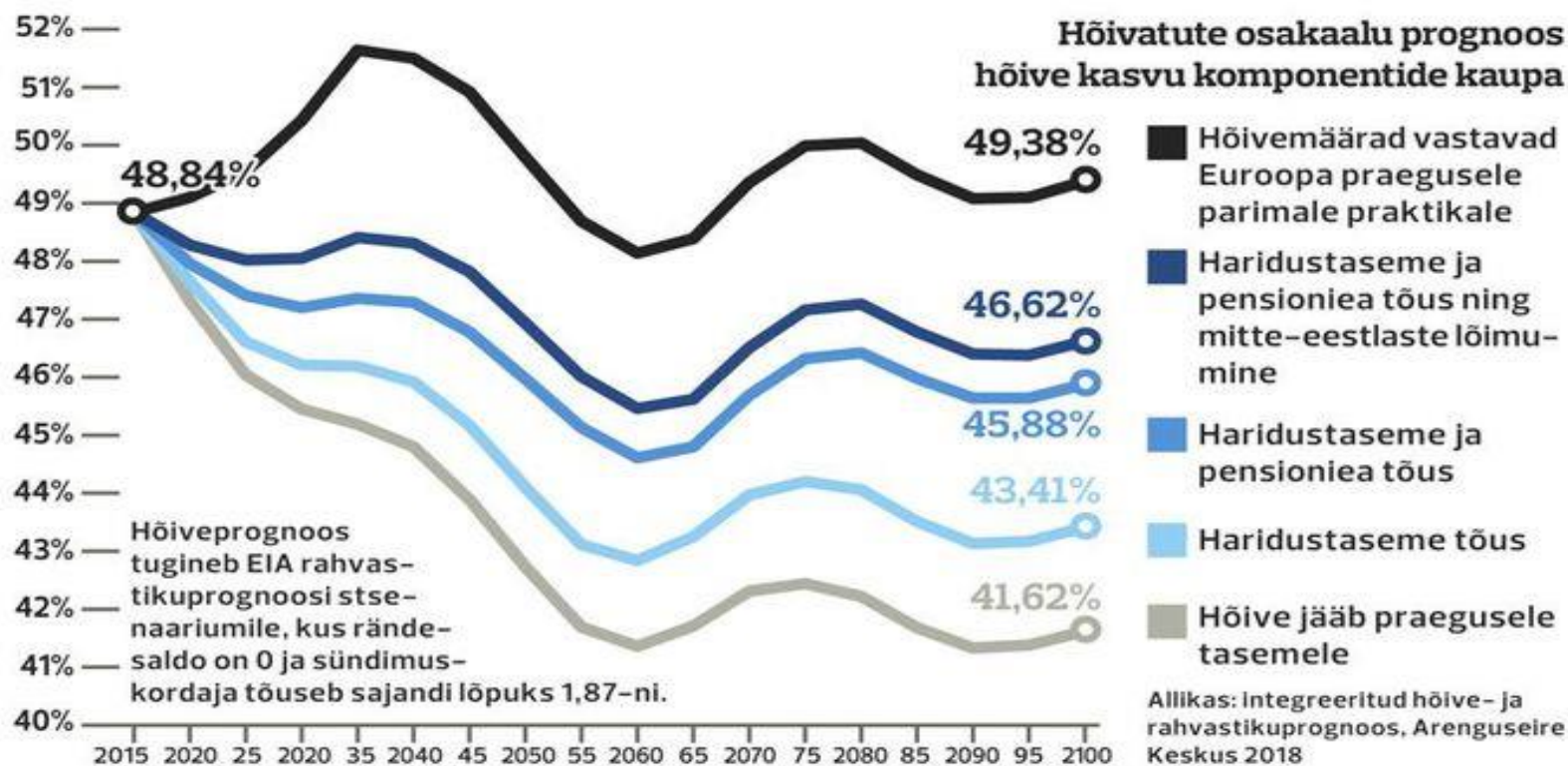
Erivajadustega inimeste toimetulek on raskendatud

Hoolduskoormusega kaetud inimeste osakaal on suur

Ühiskonnas esineb soolist ja vanuselist diskrimineerimist

Hõive kasv aitab hoida ülalpeetavate ja hõivatute suhtarvu

Kogu olemasoleva inimvara potentsiaali kasutades võiks hõivatute osatähtsus rahvastikus püsida praegusega sarnasel tasemel või isegi kasvada ka ilma sisserände ülekaaluta.

Sotsiaalministeeriumi fookuses

1. Kodus elamise toetamine ja teenustega kaetus
2. Hoolduskoormuse leevendamine ja tasakaalustatud kohustused
3. Kohaliku tasandi võimekus ja tugev kesktasand
4. Arvestavad kõrvalpoliitikad
5. Võrdse kohtlemise tagamine ja võrdõiguslikkuse suurendamine

Hoolduskoormusega inimesed

2016. aasta Eesti sotsiaaluuringu andmetel abistas või hooldas oma lähedasi umbes 65 000 inimest.

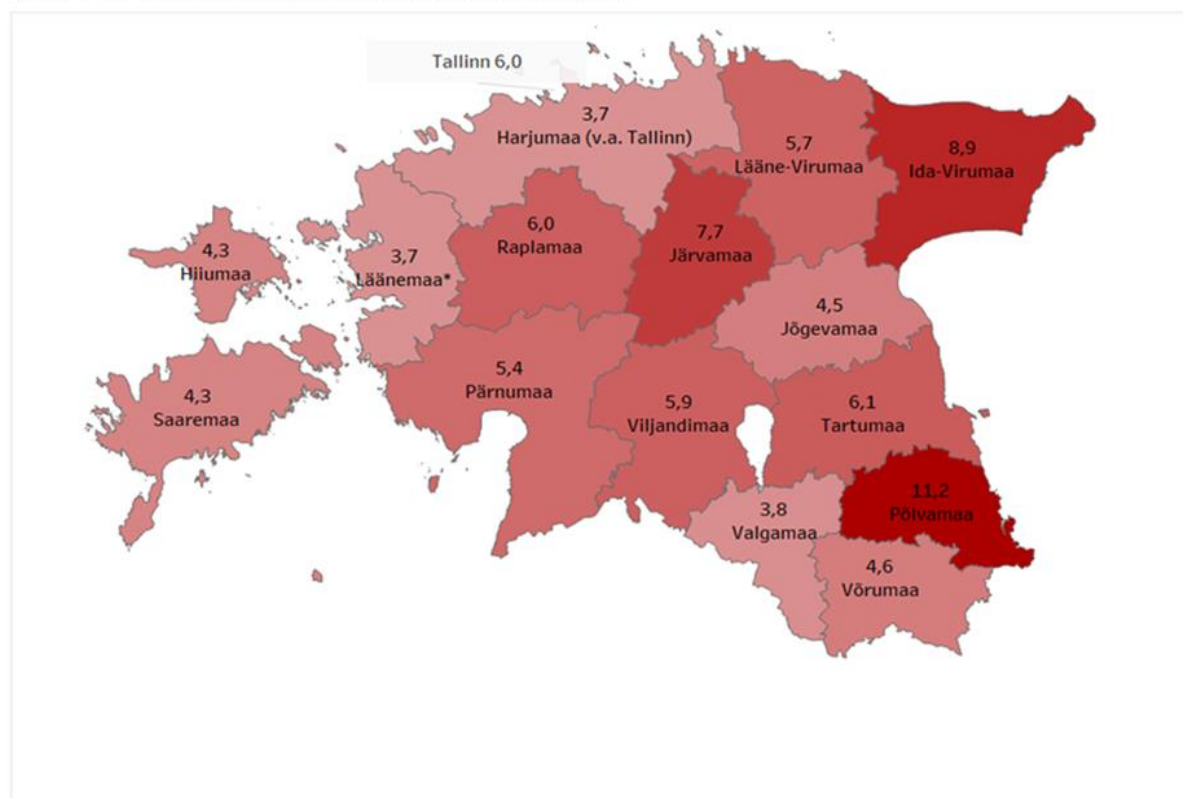
Abistatavatest või hooldavatest pereliikmetest 5500 olid kuni 18-aastased ja umbes 42 500 inimest 18-aastased ja vanemad.

Hooldamise tõttu tööturul mitteaktiivseid 15-74-aastaseid oli 2018. aastal 15 200 (neist 20% mehed, 80% naised).

Pikaajalise hoolduse teenuseid ja abi saadakse täna kokku hinnanguliselt 80 000 teenuskohal, kuid tegelik teenuste vajadus on umbes 132 000 teenuskohta. Suurim vajadus on koduteenuste järele.

Eesmärk on suurendada kogukonnapõhiste teenuste mahtu, mis aitavad inimesel võimalikult kaua iseseisvalt kodus hakkama saada.

Abistamis- ja/või hooldamiskohustusega inimeste osakaal maakonna 16-a ja vanemast rahvastikust (2016, %) - Eesti keskmine 6% (kokku 65 051 inimest)

* kaalumata vastajate arv väike; allikas: Eesti Sotsiaaluuring, Statistikaamet

Muudatused pikaajalise hoolduse korralduses

Selleks, et vähendada pereliikmete hoolduskoormust ja pakkuda vajadustele vastavaid teenuseid, tuleb:

- 1) suurendada teenuste mahtusid ja teenuste saajate ringi
- 2) vähendada hooldusvajadusega inimeste ja nende perede omaosalust hooldusteenuste eest tasumisel

Jaanuaris 2020 otsustas VV jätkata pikaajalise hoolduse arendamist **kohaliku omavalitsuse ja riigi partnerlusmudeliga**, kus

- riik võtab endale senisest suurema rolli teenuste arendamisel ja omavalitsuste toetamisel
- kehtestatakse teenust saava inimese minimaalne elustandard ehk summa, mis peab inimesele peale teenuse eest tasumist kätte jääma
- riik eraldab omavalitsustele toetusfondi kaudu täiendavat sihtotstarbelist toetust ning omavalitsusel on kohustus kaasfinantseerida pikaajalise hoolduse korraldust vähemalt samas mahus

Pikaajalise hoolduse lahendusettepanekute järkjärguline lisanduv kulu avalikule sektorile on hinnanguliselt 150 miljonit eurot, lisaks kohalike omavalitsuste panus peaks olema 20-40% kuludest.

Koostöö kohalike omavalitsustega

Riigieelarve läbirääkimisteks riigi ja kohalike omavalitsuste vahel on moodustatud valdkondlikud töörühmad

- töö-, sotsiaal- ja tervisevaldkonna (lühendatult TST) töörühma kuuluvad sotsiaalministeeriumi, rahandusministeeriumi, ELVL ja kohalike omavalitsuste esindajad
- riigieelarve läbirääkimised TST töörühmas toimuvad kaks korda aastas

Alates 2019. aastast toimuvad omavalitsustega kord kvartalis kohtumised sotsiaalpoliitika aktuaalsetel teemadel

- teemade valiku lepivad ministeerium ja omavalitsused ühiselt kokku.
- lisaks kutsutakse aruteludele ka teenuseosutajaid ja eksperte.

Tugi kohalikele omavalitsustele

- sotsiaaltranspordi korraldusmudeli pilootprojekt
- hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsiooni mudeli rakendamine 2020-2021
- ESF avatud taotlusvoor „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ (Covid-19 kriisi mõjud)
- puuetega inimeste eluasemete füüsiline kohandamine

Heaolu arengusuunad 2023 +

Inimeste heaolu ajas kasvab

- vaja on kokku leppida, kuidas defineerime heaolu
- milline peaks olema Eesti elanike elustandard

Keskmise inimese teekond on sujuv ja takistusteta

- valikuid toetatakse siis, kui inimene iseseisvalt toime ei tule
- inimesele antakse turvatunne valikute tegemisel
- kõik lapsed jõuavad täiskasvanuikka „reelt maha kukkumata“

Väärtused

- inimväarikus, ise hakkama saamine, õigus teha ise valikuid oma elus, säästev areng, keskkonnasäästlikus, kaasav keskkond, avalike ressursside eesmärgistatud ja säästlik kasutamine

Hea sotsiaalkaitse eelduseks on, et me mitte ei kompenseeri teiste valdkondade puudujääke, vaid **planeerime ja teeme juba ennetavalt koos.**

Tegevussuunad 2021-2027

SF2021-2027 periood
praegused ametnike
tasandi kokkulepped

Pikaajalise hoolduse
ja tervishoiu infra

95 600 000€+KF=
136 571 429

Pikaajalise hoolduse
korraldus

48 160 000+KF=
68 800 000

Eesti keel ja lõimumine

4 930 000+KF=
7 042 857

Lapsed ja noored

28 880 000+KF=
41 257 143

Töövõimereform II

38 054 000+KF=
54 362 857

Toiduabi

9 400 000+KF=
13 428 571

Tööturu struktuursed
probleemid

51 120 000+KF=
73 028 571

SOTSIAALMINISTEERIUM

Aitäh!

Rait Kuuse

rait.kuuse@sm.ee